

REVISTA ORĂŞTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu să înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primește.
Abonamentele să plătesc înainte.

lubiți al naibii!

Ungurii sunt cunoscuți ca politici ce merg înainte cu ochii închiși spre oțintă ce și-au pus, dând în dreapta și în stânga, din mâni și din picioare, în pretin și 'n dușman!

Cu politica asta au ajuns ei ce-au ajuns, că multă lume le-a luat'o drept «curagiu» și-i-a prețuit.

In timpul din urmă însă, făcându-se ei tot mai «curagiști», au cam început să se sature de pretinia și de vecinătatea lor toată lumea, și să le dea astfel de semne despre această săturare, încât pe unii dintre ei par că îi cam trezesc din vis, le deschid ochii.

Cel puțin la câteva foi maghiare par a li-să deschide ochii și a vedea mai lîmpede în jur de ele.

«Budapesti Hirlap», spre pildă, de vre-o săptămână încoace abia trece zisă nu strige ori într'un loc ori într'altru, un fel de: «Vai! stați Ungurilor că-i reu! Deschideți numai ochii și vedeteți!»

Dar să adeverim cele zise. In numărul dela 27 Maiu al numitului ziar fruntaș unguresc, aflăm o corespondență din Viena, venită dela un Ungur ce spie multe, și care să tângue grozav asupra celor ce vede că să desvoală în împăratășca cetate și în Austria peste tot, față de Unguri!

Eată, drept muștră, câteva din tânguirile lui:

„Incă cu trei ani înainte de aceasta, zice Ungurul din Viena, când burghezii băstinași de aici se întorceau seara acasă din cluburile lor de partid, și spuneau laolaltă cu insuflețire, că nu va fi renoire a pactului (a legăturii cu Ungaria) și o să pornim contra lor (contra Ungurilor)...”

FOITA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Nopți de vară.

In nopțile cu lună plină
E'n toată firea un flor;
Te scalzi în rouă și lumină,
Simjirea crește, se nsenină,
Căci toate gândurile mor...

Ear' dorurile toate 'nvii
In preajma obosiei vieții:
Ne chiamă lung și ne îmbie
Pe scări de rază argintie
In noaptea sfînsei tinereți.

La geamuri fetele suspină
Cu scăpărare în priviri.
Fermecătoare lună plină
Tu singură ne-aduci cu vină
Imbold aprinselor porniril...“

Se 'mprăștie 'n văzduh o ploaie
De-ascunse lacrimi și chemări;
In ele luna blondă și moaie
Setoasa față de văpăie
Ca să le ducă vr'unei mări.

Stingher, poetu 'n nopți vrăjite
Pășind sub albul lunei mers,
Adună doruri pribegie,
Iubiri, ilusii amăgite,
Să toate le cunună 'n vers...

Tristis.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăştie.

INSERTIUNILE:

Un sir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr. Atât banii de abonament cât și pentru insertiuni, sînt a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic în Orăştie (Szászváros).

„Si ar gresi cel ce ar crede, că numai antisemiti împărtășesc aceste păreri! Dela Bodenbach (oraș la granița Boemiei și Saxo-niei) până la Triest, și dela Bruck până la Feldkirch, se înțeleg toți austriaci desăvîrșit într'un lucru, anume: în ura contra Ungurului!..”

„Thun, ministrul, și va duce, zice corespondentul, pe toți cu puteri unite la luptă!..”

„Brutarul ca și sfetnicul de Curte, bogatul ca și sacerdul, familiile din oraș de aici ca și cele din provincie, deopotrivă își cresc copiii în ură contra Maghiarilor. Asta nu e poveste, ci fapt.

„In Ungaria se încheagă inclinare centralistică liberală; Wekerle a introdus »căsătoria civilă«, matricule de stat, ca și când prin acestea să ar putea fi o națiune maghiară unicificată...”

Etc. Așa o spune verde Vienezul. Si o spune amărît, după ce nu mai poate ascunde că acestea sunt roadele politicei obraznice și cu capu à mână a înțeleptilor nației sale de-acasă!

In numărul dela 29 Maiu n. tot „Bud. Hirl.“ și la loc de frunte, în primăriul de Rusaliu, după ce să se sălăsească înzadar să-si facă voe bună de sérba-tori, și după ce a făcut o privire în jur prin lume și prin vremuri, văzând că rău și căte primejdii sunt în ea, zice:

„Dar să nu privim în lume, ci să privim numai la Ungaria. Oare este asigurat viitorul națiunii noastre (ungurești)? Nu ne amenință panslavismul, nu ne înjură Daco-Romanii, nu ne oprimă Nemții, nu suntem apăsați de dări și datorii, suntem oare tari și dușmani temu-se de noi?“

„Poporul maghiar ajuns în conflict cu sine însuși, nu mai are încredere ca mai nainte în așezăminte sale.

„Numărul dușmanilor nostri a crescut și au prins curagiu, și jur împrejur nu afăram nădiri rudenii sau prietenii.

„Aliații (tovărășii) nostri se ridică contra noastră și deneagă pactul, care a stat între noi de 30 de ani. Dacă întrebă pe vre-un proroc sau bărbat de stat, că ce va fi soartea Ungariei, nu o poate prezice nici pe un an!

Si alte tânguri alui Ieremias de acest fel în același articol. Ingustimea spațiului nostru ne sălăsește a da numai mici spicuiri.

Dar tot în »B. H.«, a doua zi, la 31 Maiu și tot în articolul din frunte, fiind vorbă despre sérba-tările »Uniunii« Ardealului cu Ungaria, la Cluj, și arătându-și bucuria pentru acest fapt, tot nu se poate refuza ostaful virît printre sălășele de bucurie și care sună..

„Timpul, deși e ziua de Rusaliu, nu e binevoie sărba-tării; în loc de roșață zorilor, sună nori intunecați, în loc de rază de soare orbitoare, e frig pișcător, ploaie, tină.

„Dar nici calendarul politic nu arată zile trandafirii! Sunt mulți dușmani nostri în lăuntru și în afară, cari săpă sub noi, asimă contra noastră; poporul nostru murmură și el, e mare povară ce îl apasă!..”

Ei bine ce va să zică ieremiade? Că e bine, că să simt tarzi și neclinti îngâmății nostri călcători și răpitori de drepturi? Sau doar că ne văd pe noi popoarele nemaghiare strivite, sterse de pe față pământului, precum doresc și să silesc ei?

Din contră! Mai curând vor să zică aceea, că a lor stare e desnădăjduită, a lor sforțări sunt nebunii, și mai curând sunt acestea cântări de prohod asupra groapei nădejdilor lor proprii de-a ajunge la vre-un bine cu siluarea cea necinstită de-a ne soarbe pe toți spre a să mări pe sineși.

Noi să înțelegem aceasta, să nu desnădăjduim nici o clipă de aceea, că se va pune capet stărilor de lucruri fără D-zeu dela noi și vom ajunge să răsuflăm și noi mai ușor.

unei cărciume, crezui că va intra acolo. Dar nu. Ea trecu înainte și merse la o prăvălie unde erau — flori! Se opri și tocmai un buchet mare de lili albe.

Crezând că am fost înșelat, mă revoltai în contra acestei femei prefăcute în cerșitoare, și pusei mână pe mână ei, luându-i banul de argint!

Ingrozită, bătrâna îmi aruncă o privire ciudată în care era o flacără vie și lacrami... apoi fugi ca o nebună.

Eram turbat și furios și povestii lucru celor câteva persoane cari erau de față.

Un om cu față arsă de soare zise: E bătrâna Pascal. Dar dânsa nu cersește; acum poate este pentru întâia-oară... Fiul seu, pescaar ca și mine, s'a încercat acum un an și noră-sa a murit în toamnă..

Dacă nu cersește, apoi uite a furat, zise un altul, arătând la un magazin de mode din față.

Ducându-ne acolo aflată că bătrâna furase o pălărie de păe cu un buchet de lili albe.

Un polițist veni și zise: știn unde săde.

Urmai pe polițist, până la casa unde locuia bătrâna; o ruină. Pe scară găsiră bucăți rupte din pălăria de păe. Ușa mansardei era

Gimnasiul din Brașov.

Am arătat și noi primejdia prin care gimnasiul din Brașov și școalele reale și comerciale, au trecut și trec încă, fiind luate la ochi de guvernul maghiar. Le cere acestor școale, ca sau să se susțină fără «ajutor» din stat «străin» (România) sau să ceară dela guvernul unguresc banii ce le mai lipsesc, altfel — le închide! Această cerere a ministrului a fost trimisă consistorului din Sibiu, ear Consistorul a transpus-o Eforiei școalelor din Brașov, comunei bisericesti gr.-or. ca susținătoare a școalelor, spre a o lua la cunoștință și a hotărî că dară ce face? Comuna bisericescă prin organele sale, Comitetul și Eforia școalelor, au ținut săptămâna trecută sedință și au luat hotărâre, pe care apoi Dumineca trecută au supus-o Sinodului parochial, obștei bisericii, spre întărire ori schimbare. Eată ce scrie «Gazeta» din Brașov despre ținuta și hotărârea bravilor parochieni brașoveni, ca membri ai Sinodului.

După terminarea Sf. liturgii, s'a ținut sinodul (extraordinar) în biserică Sf. Nicolae din Scheiu. Sinodul a fost foarte bine cercetat. Biserica spațioasă era plină de parochiani. A presidat părintele-protopop Ioan Petric, care a deschis Sinodul printr'o vorbire frumoasă, în care a arătat importanța obiectului la ordinea zilei, accentuând între altele justele așteptări ale publicului român și apelând la membrii Sinodului, ca să cumpănească lucrul cu seriositate și să ia o hotărâre demnă.

Preotul Dr. V. Saftu, ca raportor al comitetului parochial, cetățenii venite dela Consistor în afacerea școalelor române de aici împreună cu rescriptul ministrului de culte și instrucțiune publică dela 18 Aprilie a. c. În fine a cedit propunerea de conclus a comitetului parochial, pe care printr'o vorbire lămuitoră o recomandă spre primire.

puțin deschisă. Să vedea o oadă intunecosă, și cu păreți afumată. Când să intrăm auzirăm:

— Mi-ai cerut liliă albă, și-am făgăduit... și îți aduc, mititico...

Intrărăm în oadă. Pe un pat de scanduri, zacea un corp de copil, învelit într-un ceasă rupt. Era un sărmător corp pe care oficia îl roșese. Mititica murindă ținea în degetele ei încrește un buchet de flori măestrite de lili albe.... Era buchetul de pe pălăria ce-o văzuse ruptă afară.

Ingenuchiată, bătrâna plângea și se ruga. Văzând pe omul poliției — un soldat bătrân care luase parte la răsboiul din Crimeea, nenorocita împreună mânile și abia putu zice:

— Veni... pentru flori? Ah! de a milă Lasă-i-le și ia-mă pe mine.

Drept ori-ce răspuns, polițistul se retrase și îl văzui cum își sterse pe ascuns o lacrimă care căzuse pe mustață lui cărunță...

După două zile, pentru ce a-și ascunde-o, înțovărășii până la groapa săracilor coșciugul cel mic care dispărea cu totul sub un braț de flori mirosoioare; mititica copilă dorise flori: și adusesem eu lili albe multe...

J. Cardose.

Lilia albă.

Când am trecut prin față ei, întinse sfios mână-i uscată, și o auzii mormăind cu o voce surdă aceste cuvinte:

— Fie-ți milă, te rog!

Par că fără să vreau căutai în buzunar: nu aveam bani schimbăți decât bani de aur. Imi urmai drumul aruncând o privire asupra femeiei ce rămase nemăscată la locul ei.

Bătrâna avea vr'o sesezeci de ani; față săbărcită și părul alb. Când mă văză că mă depărtez răscind aurul în mână, ea săcă o mișcare de desnădejde.

După ce umblai cătiva timp, mă cuprinse părerea de rău, și mă întorseră că miluiesc pe cerșitoare. Era tot acolo ghemuită în locul unde o văzusem, 'mi-se pără că mână ei trema și mai tare.

Li dădui un ban de argint. Degetele ei noduroase se strînserează îndată, ca și cum ne-norocita să ar temut că-i voi lăsa înapoi. Pe urmă ea părăsi numai decât locul, fugând pe cătă îngăduiau picioarele ei bătrâne.

O urmării, căci eram curios ce avea să facă? Doar să între să-si cumpere ceva de mână.

Ea trecu înainte; când ajunse în dreptul

In scrisoarea sa Consistorul, respective senatul școlar, arată că ministrul, pe baza probelor ce zice că le are, că școalele române din Brașov ar fi primit printre un lung șir de ani »subvenții« dela statul român, pe care ar fi sănuit-o, — pune o alternativă: el cere adeca, presupunând că s'a călcăt legea dela 1883, ca Consistorul să peteționeze după ajutor la guvern, la din contră amenință cu închiderea școalelor. Consistorul recomandă deci a se cere un ajutor interimal dela guvern.

Conclusul comitetului parochial, ca răspuns la adresa Consistorului, este în resumăt de următorul cuprins:

1. Școalele române centrale din Brașov, resp. eforia lor, n'au cerut și n'au primit nici-o dată subvenții dela stat sau domnitor străin, ci au primit ajutor de susținere dela biserică Sfântului Nicolae din loc;

2. Nici biserică Sfântului Nicolae din Scheiu n'a cerut și n'a primit subvenții din afară, ci a pretins și a primit numai o despăgubire pentru proprietățile ce le-a avut în România și cari dela 1813 au trecut la statul român, fără însă ca printr'asta biserică să-și peardă dreptul asupra lor;

3. Bănuiala, căreia îl dă expresiune rescriptul ministerial, că prin presupusa subvenție școalele de aici au fost puse sub influență materială a unui stat străin, n'are nici un temeu, căci statul român prin aceea că a dat, nu subvenție, ci despăgubire bisericii S-tului Nicolae, n'a avut nici-o dată nici cea mai mică ingerență și influență materială, ori spirituală asupra acestor școale;

4. Biserică S-tului Nicolae nu va cere, nici nu va incassa de azi încolo pretensiunea ce o are față de statul român, și ca să de-lăture ori-ce bănuială, abzice deocamdată la această incassare, dar' nu renunță la dreptul ei, și va face pașii de lipsă sau pe cale judecătoarească, sau pe cale diplomatică, cerând ajutorul guvernului unguresc, spre a-și asigura acea despăgubire;

5. Ministrul de culte și instrucțiune publică oferă ajutor din partea statului, garantând limba de propunere și caracterul confesional al lor. Susținătorii școalei însă nu se află în situația materială, care i-ar constringe să petioneze după ajutor, deoarece sunt în stare a acoperi toate lipsurile școalelor din proprietatea mijloace. Biserică S-tui Nicolae sub titlu »Susținerea școalelor primare« are introdusă în bugetul seu suma de 12.500 fl. Pe lângă aceasta, pentru susținerea gimnaziului, a școalelor reale și comerciale, mai pune în buget, deja pe exercițiul anului 1898, din veniturile sale, suma de 27.500 fl.

Dacă însă trebuințele școalelor, crescând, ar aduce cumva biserică în imposibilitate de

a le acoperi, atunci ea va face us de bună-voință guvernului și se va adresa la el pentru ajutor.

La acest proiect de conclus, care a fost ascultat de Sinod cu vii semne de aprobat, a mai vorbit, sprinindu-l cu insuflețire, din sinul parochienilor dl Ioan Purcărea.

După aceasta Sinodul 'l-a primit cu unanimitate și cu insuflețire, auzindu-se voci că toate jertfele sunt gata a le aduce cu toții pentru susținerea școalelor, ca cel mai scump odor al Românilor brașoveni.

O palmă împărătească!

— Maghiarisarea numelor —

Nebunii siluatori ai maghiarisării de nume, au căptăat de curând o zdravănă palmă împărătească, sau dacă le mai place, »regească! Eată de ce e vorba.

In Martie Maiestatea Sa a numit pe moștenitorul Tronului Francisc Ferdinand, de locuitor al seu nemijlocit peste armată. Denumirea avea să se publice în foile oficioase a Austriei și a Ungariei. In ministerul unguresc traducând scrisoarea prea înaltă, zvăpăiați maghiarișători a toate, au tradus pe ungurește numele Prințului pe coroană, zicându-i »Nándor« în loc de Ferdinand, și a fost o bucurie ca aceea în Israel, că maghiarisarea numelor află primire și »în cele mai înalte cercuri«, adeca în familia împărătească! Toate foile ungurești saltau de bucurie! Căci lucrul avea într'adevăr întărișare așa, deoarece Maiest. Sa subscrise denumirea pentru foia oficioasă ungurească, cu numele acesta. Denumirea s'a redactat adeca în nemțește și în Pesta s'a tradus ungurește și au fost hărțile așternute spre subsciere. M. Sa, fără a le mai receti, le-a subscris.

Dar' vuietul de bucurie al ziarelor maghiare că »Moștenitorul de Tron și-a maghiarizat numele dând prin asta prea înaltă pildă tuturor celor cu nume nemaghiare«, precum bucinai ele — a trezit luarea aminte a cercurilor dela Curtea Împărătească și le-a făcut să protesteze aspru contra acestei vesti — scandaloașe!

Si i-a venit de sus poruncă lui Bánffy: »Desfă Bánffy ce-ai făcut!« Si s'a pus pe desfăcut! Același guvern care în șovinismul seu descreerat a vrît pe furiș în scrisoarea subscrîsă de Maiestatea Sa cuvîntul Nándor, s'a pus să susține retragere prin una din trompele sale.

Eată într'adevăr ce publică privitor la acest lucru »Budapesti Tudosító«, un organ oficios maghiar, în numerul seu dela 27 Maiu:

»Foile maghiare, dar' mai ales o parte a celor din provință, amintind pe Prințipele Francisc Ferdinand, îi zic tot Francisc Nándor,

numire care din greșală (mai! mai!) din greșală? nu cu scop blâstemat sovenist de maghiarisare? Red. »R. O.«) s'a strecut și în partea ungurească a autografului regesc dela 24 Martie. Umblând noi după urma lucrului, am primit dela locuri competente deslușirea că numirea de Francisc Nándor, pe care o parte a foilor maghiare au încercat să o folosească, nici vorbă nu e să se primească ca numire oficioasă! La locurile competente, (la Curte) abstrăgând dela aceea, că chiar din punct de vedere limbistic e oare »Nándor« traducere corectă și admisibilă a lui Ferdinand, dătătoare de măsură au fost la întrebuitărea numirii, următoare motive temeinice:

Inainte de toate în chiar Ungaria, au dominat dea cinci Regi, a căror amintire a trecut în știință și folosița obștească a națiunii maghiare sub numele de Ferdinand. Ba și legile noastre mai nove dela 1867 și 1898, vorbind de înaintașul gloriosului nostru Domnitor de azi, îl numesc peste tot locul Ferdinand. In urmă chiar Prințipele (Ferdinand) a primit invitația de-a intra în sirul casei magnaților maghiari sub numele de Francisc Ferdinand.

Din toate astea urmează, că nici după tradiția istorică, nici după usul legislativ sau al limbii oficiale, nu e întemeiat ca »Ferdinand«, acest nume istoric, să fie înlocuit cu altul...*

Ba mai curând din toate astea urmează, că șovinismul cel prost unguresc, a toate maghiarișători, a primit de sus, dela Curtea Împărătească, o palmă simțită și o respingere rușinoasă cu încercarea sa de a maghiariza chiar și numai numele de botez al moștenitorului Tronului. Palma asta i-să dat aşa mai cu ușile închise, dar' cu obligămîntul, ca același guvern eșind afară, să se pălmuiască apoi însuși pe sine în fața lumii, facând nefăcut ceea-ce a fost făcut!*

Andreiu baron de Șaguna

— 16/28 Iunie —

In 16/28 Iunie a acestui an, să împlinesc, precum am mai amintit, 25 de ani dela moartea marelui Arhieereu al Românilor gr.-or. din Transilvania și Ungaria, și biserică recunoscătoare a hotărît să sărbazeze această zi în chip evlavios, frumos, în semn că știe și recunoșcătoare față de bărbății săi mari.

Centrul Archidiocesei și Metropoliei ce a păstorit-o și a ridicat-o din o stare slabă pe o treaptă așa de înaltă, Sibiul, va merge cu frumoasă pildă înainte.

Eată, după «Telegraful Român» planul de sărbări bisericesti ce se vor aranja pe atunci în Sibiu.

Duminică, în 14/26 Iunie să va oficia în biserică din Sibiu-Cetate parastas sărbătoresc; ear' seara se va ține în localitatele »Seminariului Andreian« o »Sedine Publică din

partea membrilor »Societății de lectură »Andrei Șaguna« și a tinerimii seminariale.

Luni, în 15/27 societatea română din Sibiu aduce tributul de recunoștință memoriei celui mai celebru arhieereu și bărbat politic al nostru, prin un act sărbătoresc, un »Martinée«, ținut la orele 11 a. m. în »Gesellschaftshaus«. Măiestra »Reuniune de cântări din Sibiu«, sub conducerea și mai măiestrului ei conducător Georgiu Dima, va surprinde publicul cu frumoase compozitii bisericesti, ear' profesorul seminarial Dr. Daniil P. Barcianu va redeștepta în sufletul tuturor vrednică figură plină de virtuți a lui Șaguna, prin un discurs ocasional.

Martă, în ziua a treia, 16/28 Iunie, se face un perelinagiu la mormântul nouă scump din Răsinari. Clerul din gremiu archidiocesan în frunte cu Excelența Sa Metropolitul Miron Romanul va celebra un parastas în biserică cea mare din Răsinari. In decursul parastasului P. O. D. Zacharie Boiu, asesor consistorial, va ține un cuvînt festiv. Încheierea parastasului se va face afară la mormânt cu depunerea cununilor.

Parastasului va premerge sfânta liturghie. Cântările vor fi provăzute de cele mai alese coruri, și anume cântările liturgice de »Corul elevilor seminariai«, cele dela parastas de »Reuniunea română de cântări« și de »Corul seminarial funerar«. După serviciul divin, se va servi o masă comună.

La aceste festivități vor fi invitați membrii gremiilor noastre consistoriale, corporile profesionale, membrii congresului național-bisericesti, membrii sinoadelor eparchiale, corporațiunile bisericesti etc.

Despre sărbările încolo în archidiocesa și metropolie, se va da îndrumare anume. Si până atunci însă, eată ce propune »Tel. Rom.« care vorbește negreșit inspirat de cele-ce știe că se vor face.

Să îmbrăcadă bisericile noastre în ziua parastasului în vestimente de sărbătoare, să împodobim cămara Domnului, eară noi credincioșii ei, asemenea să luăm haine corăpunzătoare, hainele sentimentelor de pietate, de recunoștință și de gratitudine. Să cerem dela Cel de sus să ne lumineze haina sufletului nostru cu acele nobile sentimente, ca astfel cu vrednicie să putem intra în insă, și să ne putem ruga pentru acela, care ne-lăsat moștenire cele mai eminente virtuți.

Să spunem poporului credincios, că în ziua morții să vor trage în toate comunele dir arhidiocesa clopoțele bisericilor la un timp anumit, și atunci tot sufletul ortodox, ori unde s'ar afla el, să puejos coasă, furca ori grebla, cu care va munci la lucrul câmpului, ear' intelligentul condeiu, și cu toții, întorcându-se cu față spre Răsărit, cu evlavie să rostească rugăciuni cătră Atotputernicul pentru odihnă sufletului fericitului și marelui nostru binefăcător, a bărbatului ales, care prin înțelepciunea sa cea rară în decurs de 27 de ani a fost razim neclătit al națiunii și prin neobosită sa stăruință a desgropat biserică noastră din mormântul, în care zacea aproape de două veacuri!*

Examenele dela școalele române gr.-or. din tractul Orăștiei.

Să sfîrșească un an, un an de griji și osteneli, în care un corp însemnat, corpul învățătoresc poporul, a ostenit să dea luminarea lor armă cea mai puternică contra oricărui dușman...

Si e de mare însemnatate a se ști de pretutindinea că roadele ostenelui corpului nostru didactic poporul fost'au oare îndestulătoare ori nu?

Poporul nostru aduce nobile jertfe, adesea foarte mari, pentru susținerea școalelor. E datorința celor chemați a veghia, ca aceste făcătoare culturale să-i aducă folos poporului, fiind astfel încătăva răsplătite jertfe aduse de el pentru susținerea lor.

Dl protopresbiter V. Domșa a avut bunul gând a duce la examenele din tract, în fie-

Un colț de lume.

Da, »un colț de lume« ar putea fi numit pămîntul ce poartă numele de Saint-Kilda...

Saint-Kilda este o mică insulă (ostrov), încungurată de alte insule și mai mici și de câteva stânci, la apusul Scoției. Ea este proprietatea unui Scoțian, Mac Leod.

Insula e lungă abia de 5 kilometri și largă de 2 klm. și e foarte stâncoasă, aşa că nu crește pe ea mai nici o plantă, nici un arbor.

Oameni sunt pe Saint-Kilda și insulele vecine Soa, Borera cu totul... 73, cu femei cu tot, și un preot, sufletul comunității. Aceștia trăesc în vr'o 30 de case de piatră, joase.

Pe insulă se mai află 30—40 de căni, vr'o mii de oi, 25—30 capete de vite, căteva găini cu cocoșii. Apoi o lume întreagă de paseri sălbatici, vagabonde.

Poporul acesta, dacă i-se poate zice și lui »popor«, e așezat aci de peste o mii de ani. Oamenii sunt foarte cum se cade, blâzni, pacinici și religioși. Pămîntul fiind stâncos și strop, ei se îndeletnicește numai cu pescuitul și cu vînă.

Dacă e adeverat că »popoarele fericite n'au istorie«, atunci populația din Saint-Kilda e foarte fericită, căci de vr'o două sute de

ani înceoace istoria ei se reduce la următoarele câteva fapte:

In 1874 o epidemie grea de vîrsat, care nu lăsa în viață de căt 4 bărbăți și 26 copii. In 1856 o împuținare simțită, deoarece 26 locuitori trecuți în Australia; in 1864, o nenorocire: 6 pescari se încără; in 1884 înțemplare mare: construcția școalei! —

Si atâtă e tot.

Nouă luni din 12, locuitorii sunt cu totul despărțiti de ceealătă lume.

Dacă vre-un locuitor din Saint-Kilda vrea să trimită știre, carte, unei rude din Anglia, el bagă hârtia într'o sticla, pe care apoi o astupă bine, atîrnă de gâtul sticlei o săndură cu inscripția: »please open!« (Vă rog destupați!) — și aruncă sticla în mare. De cele mai multe ori sticla e dusă de valuri până la coasta Norvegiei, de unde cel care o găsește o trimite prin postă la locul ei.

Starea sănătății pe această insulă, e și ea deosebită de altă lume. Nu e mult de pildă, de cănd bântuia acolo o boală ciudată, cunoscută sub numele de boala septembanei, și care secera cea mai mare parte din noi-născuți. La a cincia zi a nașterii, copilul nu mai voia să sugă, și la septembană — muria!

O altă boală ciudată, care earăi numai pe Saint-Kilda se află, este »guturaiul străi-

nișor«. Tradiția este că de căte-ori vr'o corabie sau barcă visitează insula, toată populația capătă un fel de gripă (influență). In 1860, »Portul pine«, un vapor de răsboiu englez, vizită insula și rămase vr'o două zile acolo: peste vr'o trei zile, toți locuitorii zăceau în pat, strănutând și tușind! De aceea un străin la Saint-Kilda, trebuie să se păzască de a-și sufla nasul în public, oamenii s'ar uita chioriș la el, ca la unul ce a venit să-i îmbolnăvească. Si-apoi medic n'au decât pe parochul, care el și mai vindecă pe care și poate și cu ce poate.

Curios mai e și felul de stăpânire a pămîntului aci. In fiecare an insula cea mai mare, de frunte, e împărțită în loturi, și fiecare familie i-se dă căte un lot ca loc de vînat; pentru a încungiura nedreptățile, loturile se schimbă din an în an. Cine vînează pe una din insulele vecine este dator să dea din pradă și »satului«, pentru întreținerea bătrânilor, a vîduivelor și a orfanilor.

Paserile în Saint-Kilda, încă se vînează, dar' nu cu pușca, ci cu un fel de undiță...

Eată un neam de oameni fericiti în felul lor, trăind o viață ferită de »bunătățile« vietii popoarelor mari, dar' zeu și de greutățile ei!

care comună pe căte un învățător pe rind, dela școala centrală din Orăștie, ca să se poată convinge despre rezultatul secerșului școalelor din tract.

Nu voiu arăta la acest loc intrucăt domnii învățători de prin comune, au corăspuns cheamării lor pedagogicește, aceasta, după cum sunt informat, se va face în o conferință a tuturor învățătorilor din tract, ce se va chema anume spre acest scop.

Mă voi încerca însă și arăta în general succesul practic, constatat cu prilegiul examenelor, la învățătorii nostri. Voiu arăta iubirea sau nepăsarea poporului nostru pe care am văzut-o prin comunele în care mi-să dată a participă.

In sfîrșit voiu arăta unele cări ne-ar putea duce la bune ori mai bune rezultate și în acele comune unde pe terenul cultural stăm încă — rău.

Rezultatul examenelor dela școalele din acest tract în general luat a fost — mulțumitor. Rezultat deplin mulțumitor s-a aflat în următoarele comune: Balomir, Căstău, Ludești, Orășioara-de-sus, Romos, Romoșel, Sibiel, Vaidei și Șibot. (In Șibot numai în clasa II, unde e inv. T. Crișan. Rezultatul examenului din clasa I, de sub conducerea inv. Viorel, a fost sub toată critica! Poporul nostru de aci a putut învăță, că în viitor dacă îi zace la inimă binele și viitorul principilor lui, altădată la alegerea de învățător să nu mai ia în socoteala pe individul care dă mai mult „alădămuș“, ci pe cel mai bine pregătit pentru dascălie).

Toate comunele de mai sus suut înzestrăte cu frumoase și corăspunzătoare edificii, precum și în parte provăzute cu reeușite trebuințioase de învățământ.

Slabe rezultate s-au aflat în Acmar, Petreni, Pișchinț, Serecsei, Simeria, Mărtinesti și Tămășasa. În aceste comune au fost aplicati ca învățători indivizi, cari, durere, nu arăta ei însuși nici o bunăvoiță față de școală, respective de înaintare în învățământ. (Va urma).

NOUTĂȚI

Prețul bucătelor — scade! În urma semnelor care arată că anul de față va fi, deși nu tare-tare bogat, totuși mai bun ca cel trecut, prețul bucătelor începe să scadă. În România, de pildă, știrile ce vin din Galați și Brăila, anunță o scădere într-o luna a preturilor cerealelor. Din această cauză în cele două porturi nu se face nici o vânzare. Știrile de pe piețele altor țări, vestesc tot asemenea scăderi.

Zurück!.. Pe lângă celealte toate căte și le-au auzit Ungurii dela Nemții vienezii că au stat în Pesta vre-o 2 septembrie pe timpul Delegațiunilor, unde Baronul Vasilco, Român, le-a tras o lecție tapănată și alți vre-o 5 delegați cehi, nemți și poloni asemenea, — baronul Bánffy, «capul» de azi al Ungurilor, a patițio indeosebi urit cu o parte a delegațiilor vienezii. Dase Bánffy mai multe prânzuri mari, la cari a poftit pe rând pe toți delegații. Când colo, ce să vezi? Delegații vienezii cari fac parte din partidul popor-al german și cei din al creștinilor socialisti, hotărind să nu iee parte la prânzul celui mai nedrept și îngămat ministru, au scris numai pe invitațile la prânz „Zurück“ și le-au aruncat în lădițele de postă, să le capete napoi Bánffy! Nici macar invitația lui la prânzul unguresc n'au primit'o, decum să se duca.

Eată oamenii cari știu tracta pe Unguri după adevărata lor vrednicie!

Noul protopresbiter gr.-or. al Devei, reverendisimus domn George Roman, a fost instalat în oficiu Joi în săptămâna trecută, la Deva. Preotime și popor din tract și din parochia centrală, i-au făcut o primire foarte binevoitoare și călduroasă. Il felicităm pe noul protopresbiter și dorim să vedem pe urma activității d-sale de șef al tructului Devei, cele mai frumoase roade, pentru înălțarea noastră bisericescă și națională în aceste părți atât de expuse și de prea multe-ori părgăințe!

Un nobil dar creștinesc. Dl Ioan Vișa din Abrud, acum locuind în Sibiu, a făcut un frumos dar biserică gr.-cat. dela Blaj, în scop de ajutare a mesericiilor români. D-sa a depus la Metropolitul Blajului hârtii în valoare de 16.000 fl. ca „Fundațione pentru meserici români“ și spre ajutarea parochului gr.-cat, din Sibiu. Si dl Vișa are încă gând a spori acest prinos al seu.

Earăși foc în Orăștie. Joi în 2 Iunie n. pe la orele 11 din zi, signalele de foc date prin trimbițile pompierilor și clopotele bisericiilor, au alarmat earăși orașul nostru. Era foc în strada Lăutarilor Case mici vechi, coperite cu șindrilă uscată, coaptă de vreme, stau unele lângă altele. Abia s-au dat signalele și pe când, peste vre-o 1/2 oră, au sosit pompierii, două case, cele de sub Nr. 13 și 15, erau deja arse de tot! Pompierii au locuit primejdia, căci altfel ardea doar și întreg, fiind foarte cald și o schintă căzută în vecini, putând să aprindă ușor. Săracii oameni au suferit pagube pentru ei foarte grele.

Lăutarilor români li-să dus vestea de parte prin lume, că cântă frumos de tot. Ei și-au câștigat renume mai ales dela cea din urmă expoziție din Paris, unde au fost mult admirate cântecele românești. Astăzi melodile lor sunt gustate în toate orașele mai mari din Europa. În Rusia de pildă sunt chiar duși și întreținuți anume de familiile boerest bogate, ca să le cânte. Ca mai nou se scrie, că un taraf de 12 lăutari din Iași, a fost angajat pe timp de un an să cânte într-un restaurant din Alexandria (Egipt).

Moarte. Maria Maier născută Dancăș, în numele seu și al rudeniilor, cu inima plină de durere anunță amicilor și cunoștiștilor, că Dr. Nicolae Maier, protopresbiter ort. or. al tructului Săliște, deputat al sinodului arhiepiscopal, membru pe viață al Asociației și fost profesor la gimnasiul din Năsăud și la seminarul ped. teol. Andreian din Sibiu etc. s'a mutat la cele vecinice în 16/28 Mai a. c. după un morb greu și îndelungat, fiind în vîrstă de 59 de ani. Fie-i țărna usoără!

Steagul statului. Guvernul maghiar a mai făcut una. Crede că prin astă încă a îndeplinit te miri ce îspravă grozavă în folosul maghiarării țării. A dat adecațile zilele acestea ordin către toate oficile din țară, spunând, că la anumite zile din an și pe anumite localuri publice, trebuie negreșit să stea pus steagul — țării, steagul unguresc. Anume: în 20 August n. la ziua Regelui Stefan, apoi 11 Aprilie, ziua când s'au întărit legile liberale dela 1848, apoi ziua nașterii Domitorului, și alte zile pe care dieta țării le va ridica la rang de „serbători naționale“. Ei ca edificii publice pe care e să pună

steagul, sunt să se socotă zidurile cari sunt proprietate a statului, a comitatului ori a comunelor și servesc spre scopuri de administrație publică, de judecătură, spre scopuri de instrucție publică, culturale, filantropice ori economice, cum și edificiile cari deși sunt proprietate privată, totuși sunt inchiriate pentru scopurile înșirute mai sus.

Mare îspravă! Prin astă eacă ce crede ministrul că a ajuns: de-o pună el de căteva ori în steagul unguresc pe casa satului, pe școala statului, oamenii tot văzând acest steag să capete o dragoste pentru el de năsăi mai poti opri nici cu vapor de-a nu se face numai decât și ei. — Unguri de tot!

„Brooser Liedertafel“ harnica reunioane săsească de cântări din loc, dă Dumineacă seara în 5 Iunie n. un concert în sala hotelului „Széchenyi“. Publicul va sta la mese intinse.

400.000 de oficioși. Aceasta este în grozitorul număr la care se urcă suma celor atacați de fioroasa boală a oficioi (boala uscată cum îi zice poporul) în țară la noi! Si, după arăurile medicilor, nici nu moștenirea ori lipirea boalei e pricina de căpetenie că atâtea vieți îi cad jertfă, că mai mult traiul rău și locuința rea, umedă ori strimă și închisă, care slăbește corpul, plămânilile, și le face să cadă jertfă oficioi.

Doctor militar arestat. Mare sensație a făcut zilele acestea arestarea medicului militar de regiment, Dr. Raab, la Oradea-mare. Numitul medic fusese împărțit la Timișoara pentru asentare, ear' acolo, la indemnizările unui agent, R. Hornung. Jidau sigur, a declarat de „untauglich“ pe mai mulți flăcăi ce ar fi trebuit să-i asenteze. După aceea, aceeași agent, pris de altă daraveri „cinstire“ a fost tras în judecată, a făcut și mărturisiri în pricina asentării, arătând cum mai mulți Șvabi bogați din jurul Timișoarei și-au scăpat fețiorii buni de milie, plătind unii căte 1000 florini, medicului militar. Medicul a fost arestat. Se spune că el încă de mulți ani făcea același „geșeft“ cu cuvenitul „tauglich“ ori „untauglich“. A fost arestat săptămâna trecută, când chiar la Rusaliile apusene avea să-și sărbzeze cununia cu o fată din familie de frunte din Dobrițin.

Timbre noi! Dela 1 Iulie 1898 încolo, timbrele acum folosite pentru documente, se vor schimba cu totul, facându-se în locul lor altele în preț de coroane.

O nouătate — rău ceteță. Un oare-care domn „Verax“ ne face în numărul 92 (28 Maiu n.) al „Tribunei Poporului“ vină pentru notiță noastră. Tineri de slabă speranță din nr. 19 al „Revistei“. Zice că... „Revista Orăștiei prea negrește prin notiță sa pe toți elevii institutului... și ne roagă ca altădată „pentru greșala unora“ să nu aducem judecată atât de aspirații asupra tuturor elevilor dela institutul pedagogic arădan“. Ca să se înălțeze orice fel de neînțelegere asupra acestui lucru, tipărim de nou aci, cuvenit de cuvenit, nouătatea neplăcută. Eată ce am scris noi:

„Tineri de slabă speranță... Avem obiceială mai ales îl pe acela tineri înșși, a se numi „tineri de bună speranță“. Si se simte orice cinde fericit când poate să-i intituleze astfel pe tinerii neamului său. Dar' mai putem oare să numim așa „acei tineri români“, cari, elevi ai unui institut pedagogic românesc, deci chemați mâne-poinâne a fi și ei „lumină“ poporului în mijlocul căruia vor fi trimiși în învățători, — aleargă pe furii pe la „májális“-uri ungurești și se rup scuturându-se ca cuprinși de altă boală, în „csárdás“ cu Unguroaică!“

„Se se gădează mult și bine asupra acestei întrebării „acei tineri de slabă speranță“, dela pedagogia din Arad, despre cari, „Tribuna Poporului“ spune că săptămâna trecută au făcut prostia de a se strecura într-un „májális“ unguresc, unde se rupeau sucind la cele Unguroaică nu prea de „înaltă societate“, — și apoi să-și dea înșși răspunsul!“

Nu credem că vre-unul dintre tinerii pedagogi cari n'au făcut la májálisul numit unguresc să se poată simți cătuși decât atins prin această nouătate, nici institutul ca atare, singuri aceiai au drept a se simți, și să se simță, atins, cari au luat parte!

Încolo avem și noi cele mai bune nădejdi despre tinerii pedagogi, că „vor fi, precum făgăduiesc de la Verax, stălpă vrednici ai națiunii“. Deoarece că așa să fie, și anume toți, nu numai unii. Ear' că discuția aceasta asupra unei chestii neplăcute să mai lungit, e numai fiindcă dl Verax a ceteță așa în fugă notiță „Revistei“ și i-să părut că se negrește prin ea întreagă tinerimea.

Notiță Literară.

„Lupta pentru drept“, de Dr. Rudolf de Ihering, profesor universitar german, tradusă de T. V. Pacătan, a apărut la București. O broșură de 94 pagini costând 2 lei și foarte prețioasă pentru noi Români.

Dau în traducere românească frumoasele idei ale celui mai competent om de carte în

materie de drept: ideile eruditului profesor universitar german Dr. Rudolf de Ihering, cuprinse în cartea sa intitulată „Lupta pentru drept“, zice traducătorul în prefață.

„Căci multe putem înveța toți din ele. Parcă Ihering anume pentru noi a scris cartea sa! Parcă din adins pe noi și luptele noastre le-a luat de model, pentru a demonstra, cum trebuie purtată lupta pentru drept ca să ducă la scop!..“

O recomandăm cu căldură.

„Vieritorul“ sau „cultivarea viaței de viață“ este titlu unui op de 90 pagini ce a apărut la Arad (să afă la tipografia Diecesană și „Tribuna Poporului“) scris de Petru Vancu, înv., fiind provăzut cu numeroase figuri întrebuințate în text.

Poesii din Heine, românește. Dl St. O. Iosif, un bun traducător în versuri, pregătește un volum de poesii traduse din spiritualele și sentimentalele poesii ale lui Heine. Se va scoate în curând de sub tipar, a București.

FEL DE FEL

Mânia-i rău sfătitor. O tristă istorie de casarmă se vedește dela Oradea-mare. Comanda unei casarme dase porunci aspre, că, ceea-ce altfel e sătul la milie, nu e ierat să pună fețiorii nimic sub saltelele (străjucările) patului. Fețiorii totuși ascund mai o cărpă, mai un băt de prăvuit, mai o zdranță de sters praful. Suboficerii fusese răcuți răspunzători pentru casul că nu s'ar tinea poruncă. Ei să caute și să facă ordine. Pe corporalul unui pluton (zug) însă, il afisează capitanul de repetiție-ori că nu-i face datoria de-a visita, și l-a pedepsit repetit. Cea din urmă pedeapsă fi fusese arest de mai multe zile. Când a scăpat din arest, a venit palid de mână acasă, și cu cel mai grozav gând de răsunare asupra fețiorilor din plutonul seu, pe care l-a prindat și pus ceva sub saltele Deja când a intrat în odaie, a isbucnit:

— Stați voi! Astă și astă a voastră că vi-o arăta și eu vouă, ce va să zică să nu calci porunca dată!

Si s'a pus pe visitat pe sub saltele. N'aflat la 7 paturi nimic. La al 8-lea fețior eacă aflat — o satulă cu vix. Căprarul cătrănit de năcăz, să intins aproape cu bucurie după nenorocita satulă, în vreme ce pe bițel fețior l-a luat tremurul din cap până 'n tălpil

— Așa te-am prins! dar' îl și măncă-l aci înaintea ochilor mei, ori te trănește! Eu te omesc cu paștetul astă!

Inzadar s'a rugat tremurând și plângând fețiorul și și ceialalti din jurul lui, nimeni n'a putut înmormânta înmormânta cătrănitul căprar. „Tăceti!“ a răcănit la ei, „și măncă!“

Si amăritul osândit a luat șătușa și a început să „mânce“ grozava „menajă“. Căprarul cu o plăcere săbătăcă, cu căt il vedea mai grozav strămbându-se de sărbă, și striga: „măncă numai, tăharule, măncă!“ Si peste o minută fețiorul a căzut jos cu față încruntată, între cele mai crunte dureri și sbierături. Un oficier afănd de lucru, a transportat iute pe nenorocit în spital, unde medicii i-au spălat în grabă mațele și stomacul, dar el a zăcut multă fără să știe de sine ceva. De nu aflau repede, muria, căci și otrăvia săngele. Pe căprar l-au prins, l-au pus între baionete și l-au trimis în temniță la Timișoara.

Intre două prietene, dintre care una cam rozătomnică.. Sunt în teatru.

„Roza!“: Știi, dragă că aici am cucerit pe un domn?

Pretina: Auzi, auzi! Pe cine?

Roza: Pe domnul cela, uite, în sirul al doilea, care tot la mine să uită.

Pretina: A! Pe acela îl cunosc! E un pasionat adunător de anticități...

POSTA REDACȚIEI.

Dhui „Deladea!“. Am uitat în numărul trecut să-ță dăm răspuns și privitor la notița de 3/15 Maiu. N'am mai publicat-o, căci, precum vei fi observat, n'am scos deloc la iveau pe stimabilitatea domnilor preoți, între cari spui că și al D-Voastre, cari pe lângă toată opreliștea, au făcut servicii divine, deși sub forme neobservabile de agenții politiei, pentru sufletele iubitorilor eroi. Fie răsplătit prin măngâierea sufletească ce o au că și-au împlinit datorința. Știm noi pe mulți așa. Dar' nu i-am mai înșirat ca să ne facem neplăcute. De aceea vei scuza dar' că n'am publicat notița D-Tale, ca și multe altele ce nu au sosit, mai ales dela oameni buni din popor.

CHESTII SCOLARE

**"Statul învățătoresc poporul
în oglinda timpului modern".**

Lucrare premiată de „Allgemeine Lehrer-Zeitung”
(Urmare din nrul 18).

V. Cu cele expuse până aici, firește nu vom a afirma, că un învățător poporul în privința științei în genere se poate măsura cu un profesor sau cu un doctor, dar' da, vom a zice, că sunt învățători poporali, cari în privința pregătirilor studioase private, nu prea stau îndărâtul unor academicici, și acestia nu trebuie să desprețuească așa tare învățătorimea, lucru ce și de altcum unui om cult nu-i este iertat, deoarece sub cultură nu înțelegem numai o oare-care cantitate de material științific, o știință moartă, ci înțelegem cultivarea tuturor puterilor sufletești în o putere trainică, o ființă alcătuță așa, în care se să centralizeze toate darurile naturale, care cugetă adevărul, simțește frumosul, voește binele și care înainte de toate are simț și cunoștință de cauzele generale ale omenirii.

Judecarea superficială cu care s'au îndată oamenii a prețul pe alții, încă are parte în desconsiderarea învățătorimii. E o praxă veche aceea, că elevii desvoală o minte foarte ageră într-o descoperirea slăbiciunilor și scăderilor învățătorului lor. Si aceasta nici-odată nu s'a urcat la un stadiu mai mare, ca azi, când judecarea și defaimarea e o modă generală, »nil admirari« e principiu, și disgrafia în toate straturile societății, a degenerat în morb. Ce aduc elevii cu ei din școală despre învățătorii lor, ai lor iau tot de bani buni, nici atâta osteneală nu-si iau, ca să caute mai cu de-amănuntul despre starea lucrului, nici nu cugetă la aceea, că conceptul ce »și-l formează necopta pricepera a tinerimii despre o intemplare, de multe ori nici pe departe nu corăspunde adevărului! Despre intortocherile cu rea voine, cari, durere, nu sunt chiar rare, nici nu mai vorbim. Rar sunt apărări ori scuzați învățătorii din partea cuiva și așa, chipul ce »și-l formează despre învățătorime, în cele mai multe casuri e fals, schimonosit. Si dacă odată unicul copil, »dragul mamii«, al oare-cărui om, ar fi fost prins odată, poate mai aspru de urechi, sau însuși părintele are amintiri neplăcute din vîață școlară, de loc judecă »învățătorime« și »școală«. Multe judecări neplăcute, cu cari ne întâlnim în vîață ori în presă despre cauza aceasta, ori sunt unilaterale, ori se pot reduce la experiențe neplăcute sau chiar la ură personală. În loc de a recunoaște stăruința abnegătoare a învățătorului, despre a cărei greutăți de multe ori nu au un concept adevărat, de cele mai multe ori le privesc cu dispreț. Că în privința asta de altcum chiar și oameni precunați lucră fără cale, și cam prin ochelari, că în loc de a apăra și susțineaza vaza învățătorimii, în orbila lor neînteleasă fac chiar contrarul. Durere, experiența dovedește în deajuns aceasta.

Nu trebuie însă retăcut nici aceea, că dejosirea învățătorimii în parte o cauzează însăși învățătorii. Si ei sunt oameni, și ei au slăbiciuni, ca ori-si-care, și ei greșesc, și ca în toate staturile, așa și în cel învățătoresc sunt unii, cari nu sunt la locul lor, nu-si împlinesc chemarea. Acum dacă văd locitorii că învățătorul e fără pic de zel către chemarea sa, că o profesionăză numai ca măiestrie; dacă văd, că chemarea îi e spre greutate și nu-si ia strict datorințele curgătoare din oficiul seu; dacă observă, că în școală nu este ordinea recerută, că copiii nu învață și a., atunci lucru natural, — e îsprăvit cu autoritatea învățătorului! La unii învățători nici ținuta nu li de-așa, cum ar trebui să fie: anume în loc de politeță nu arareori sunt linguiștori față de alții de ranguri mai mari și grobiani și neplăcuți față cu alții, inferiori lor. Tot aceasta se poate zice și despre purtarea lor față cu superiorii. Este o parte și de acei învățători, cari în toti superiorii lor văd numai »dușmani«, cari, căt numai se poate, trebuie încungurați. Ear' alții numai în apropierea acestora se simțesc bine, și fac tot, ca să poată înșela o privire binevoitoare ori un zimbet »amicale«. Ambii lu-

cră rău. Purtarea învățătorului arătată față de superiorul seu tocmai așa să fie de departe de îngâmfare, ca și de servilismul linguiștor. Pentru că e un cuget prea vătemător pentru superiorul nostru, când credem despre el, că aparență nu o știe deosebită de adevăr, sau că dă ceva pe linguisire. Eu așa cred, că acel învățător, care față de mai multe seu își deneagă demnitatea sa bărbătească, mai curând căștigă disprețul decât încrederea și favoarea aceluia.

(Va urma.)

Multămită publică.

In colectarea de bani pentru noua biserică din Câmpuri-Surdur au binevoită a ne aduna:

Cu lista nr. 36 dl preot Nicolae Anca din Almaș-Seliște 2 fl. 60 cr.; dl Eftimie Lăpușu, preot în Căvăran ne-a trimis dela comuna bis. 2 fl.; dl Iosif řuiaga din Lăpușnic ne-a colectat cu lista nr. 91 dela 15 contribuvenți 4 fl. 60 cr.; Onoratul institut »Crișana« din Brad ne-a răspuns la Apelul nr. 5. cu 5 fl.; dl Alexă Pascu din Deva ne-a colectat cu lista nr. 81 dela 8 contribuvenți 1 fl. 20 cr.; dl Avram Păcurariu, adm. protopr. în Dobra ne-a colectat cu lista nr. 383 dela 21 contribuvenți 10 fl. 15 cr.; dl protopresbiter Ioan Petric din Brașov ne-a trimis cu lista nr. 491 suma 1 fl.; biserică gr.-or. rom. din Monio ne-a răspuns la lista nr. 1247 cu 50 cr.; dl Biro Albert din G.-Dobra ne-a dăruit 1 fl. 50 cr.; dl învățător Cosma Filimon din Tătărești ne-a colectat cu lista nr. 27 dela 12 contribuvenți 4 fl. 5 cr.; cu lista nr. 1668 ne-a colectat dl Alexandru Petroviciu din Zam dela 17 contribuvenți 14 fl.

Pentru toate acestea mari binefaceri primește prea stimații domni colectanți și contribuvenți cele mai sincere mulțumiri.

Câmpuri-Surdur, la 19/31 Maiu 1898.

La însărcinarea comunei bisericești:

Ioan Budoiu,

Longin Popa,

preot.

notar.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barbu.

**Un învățăcel
de prăvălie!**

În prăvălia de manufactură a subscrисului să se primește numai decât un învățăcel, care să cunoască limbile strene. Vor fi preferați cei care vor avea cel puțin două clase gimnasiale.

(336) 5—

Ion Lazareiu

comerciant în Orăștie.

Moartea cloțanilor

(Felix Immisch, Delitzsch)

Este materia cea mai bună pentru a otrăvi repede și sigur cloțani și soareci.

Nu e vătemător oamenilor și animalelor de casă. Se capătă în pachete cu câte 30 cr. la farmacia: N. Vlad din

Orăștie.

(331) 5—5

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍ, SOCIETATE PE ACTII IN ORĂȘTEIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depunerii: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3,000,000.

(293) 12—

Institutul face următoarele operații, la cari recomandă serviciile sale:

- 1) acordă împrumuturi cu interes de 8%;
- 2) primește depunerii, dela particulari cu 5 și cu 5½, ear' dela corporații culturale cu 6%;
- 3) cumpără și vinde realitați;
- 4) cumpără și vinde marfuri și produse;
- 5) arendează și exarendează realitați;
- 6) cumpără și vinde efecte publice;
- 7) mijloacește operații, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce afacere se poate rezolva și informări se pot lua verbal în bioului institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1898.

Direcționea.

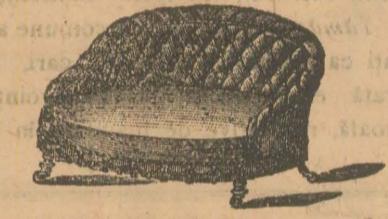
ATELIER de TEMPLAR

Drumul terii Nr. 3.

Casa proprie.

DEPOSIT DE OBIECTE FUNEBRALE!

Subscrisul imi iau voe să atrag binevoitoarea luare aminte a onor. public din **Orăștie și jur**, asupra bogatului meu magazin cu tot felul de

Mobile de casă

precum: **scaune, paturi, mese, dulapuri, canapele**, etc. ce să afă totdeauna gata, ori, la dorință, să gătesc după plac și în grabă!

Îmi recomand mai departe

Depositul de lucruri trebuincioase la înmormântări,

precum:

sicriuri,

de aramă, nuc,

goron și de brad,

pompoase ori

simple;

Sunt 19 ani decând am aceste bogate magazine, în casele mele proprii (drumul terii Nr. 3), ear' acum le-am arangeat și îmbogățit de nou și temeinic.

Rugând onoratul public pentru numeroase comande, ii promit lucru bun cu prețuri foarte ieftine!

George Brassai

măsar.

(145) 2—15

„CASSA DE PĂSTRARE ÎN MERCUREA“

SOCIETATE PE ACTII

Primeste depunerii spre fructificare sub următoarele condiții:

1. Depunerii făcute de particulari cu anunț de 30 zile cu 5%.
2. Depunerii făcute de particulari cu anunț de 3 luni cu 5½%.
3. Depunerii făcute de biserici, școale, corporații culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Permitând starea cassei, depunerile se replătesc îndată și fără anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin societate.

Regulamentul special pentru depunerii, la cerere se trimite ori-si-cui gratuit.

Depunerii, ridicări și anunțari se pot face și prin postă și se rezolvă cu reîntorcere ei.

(291) 9—

DIRECȚIUNE

„Cassei de păstrare în Mercurea“

SOCIETATE PE ACTII